

Η «Αὐλὴ τῶν θαυμάτων»

ΕΝΑΣ νέος θίασος νέων με τίτλο «Τὰ βήματα» καὶ με «νόημα πειραματισμοῦ» —κατὰ τὴν ἑκφράση του— ἔκανε τὴν πρώτη του ἐμφάνισή στὴ Νίκαια με τὴν «Αὐλὴ τῶν θαυμάτων» τοῦ ἱακ. Καμπανέλλη κατὰ σκηνοθεσίαν Θ. Παπαγεωργίου, με σκηνικά Σ. Ζαραμπούκα καὶ μουσικὴ Μ. Βαρδακάρη.

ΣΕ ΜΙΑ λαϊκὴ αὐλὴ ἀνοίγουν οἱ πόρτες τῶν ἐνοίκων. Ἔτσι ἡ τὸν ἀρχιτεκτονισμὸς οἱ λαϊκοὶ ἰσόγειοι κατοικίες στὴν παλιὰ Ἰθάκη καὶ ἔτσι διατηροῦνται ἀκόμα ὅσες αἰ. αὐτὲς δὲν ἦρθε ἡ ὥρα τους νὰ γίνουν πολυκατοικίες. Ἀλλὰ καὶ τὴν αὐλὴ τοῦ ἔργου μᾶς δειχνεῖ τὴς τελευταῖες τὴς ὥρες. Πρὸς τὸ τέλος οἱ μηχανικοὶ θὰ εἴθουν νὰ τὴν καταμετρήσουν γιὰ νὰ τὴν κατεδαφίσουν κ' οἱ ἐνοῖκοι, ὅμως μὲ πόνον καὶ ἄλλος μὲ ἀπελπισία κ' ἄλλος μὲ δεινὰ καὶ νουρίγια θὰ ἐγκαταλείψουν τὰ δώματα καὶ τὴν αὐλὴ ὅπου τόσα χρόνια πρόβαλλαν τοὺς καμηλοὺς τοὺς καὶ τὴς κακίες τοὺς, τὴς συγκινήσεις τοὺς καὶ τὴς φθονερότητές τοὺς, τὴς ἀγάπες τοὺς καὶ τὰ κουτοπομπία τοὺς, τὰ δεινὰ τοὺς καὶ τὰ παθήματά τοὺς. Μπορεῖ σὺν ὅλῳ τῇ αὐλῇ τοῦ τοῦς συγκέντρωνε νὰ εἶναι ἐξερραμένη, μὴ οἱ ἀνθρώποι πού τὴν κατοικοῦσαν κ' οἱ λογιῆς-λογίης καμηλοὶ τοὺς εἶναι ἀξέπαραστοι. Καὶ πάντα θαρρῶ πὺς θὰ ὑπάρχουν οἱ τύποι τοῦ ρομαντικοῦ γεροθυμοσφοῦ Ἰορδάνη, τοῦ ἀνεμεριπτοῦ ἀπὸ ἀνωριμότητά γιού του, τὴς ἀγάπης καὶ βασανισμένης γυναικὸς του, τοῦ ἀνθρώπου πού μὴ τασκάνεται καὶ μὴ φιλιώνει, τοῦ διανοητοῦ τῆς Αὐστραλίας, τοῦ ἀπολυτρεφένου τῆς ζωῆς πού βλέπει ἐν ἐαυτῷ τοῦ ἀξιώτερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ μὴ ἀναξιώτερο, γιὰ λόγους ἀνεξίτηλας τοῦ παιδικοῦ τοῦ βιώματος, τὴν κουτοπομπία καὶ φθονερὴ γριά

πού κάνει τὴν Ἑγγλέζα ἐπειδὴ ἔζησε ἕνα φεγγάρι σὲ κάποιο ἐγγλέζικο χωριό, τὴν νεαρή πού τὴν μεθάει ἡ ντόλτρε βίτα καὶ ἡ κούρσα, τὴν ἀπογοητευμένη καὶ μαζί διαστακτική, τὸν σκληρὸ καὶ μαζί αἰσθηματικὸ κλπ. Ὅλοι αὐτοὶ εἶναι οἱ νοικάρηδες πού ζοῦν στὴν ἴδια αὐλῇ. Ἕνα μωσαϊκὸ ἀπὸ ἐπιλογὴς τῆς πραγματικότητος, πού καὶ χθὲς καὶ σήμερα κ' αὐριο θὰ μείνῃ ἡ ἴδια, ἐκτός ἀν ὀλότελα ρομποτοποιηθῇ ὁ ἀνθρώπος καὶ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴς ἐνοτικτικὲς παρορμήσεις του καὶ τὴς ψυχικὲς του ἀντιδράσεις.

Δὲν ἔχει λοιπὸν δικίον ὁ συγγραφέας, ὅταν σὲ προλογικὸ τοῦ σημειώμα δειχνεῖ τὴν ἀπογοιαν στὸ ἔργο του γιὰ τὸν μόνον λόγο ὅτι τὸ ἔγραψε πρὶν δώδεκα χρόνια κ' ἐν τῷ μεταξὺ ἔγραψε ἄλλα ἔργα. Στὸ τυπικὸ μέρος ἔτσι εἶναι. Ὅχι ὅμως καὶ σὲ οὐσιαστικόν. Ὁ ἕνας λόγος εἶναι ἐπειδὴ τὸ ἔργο ἀποτελεῖ μιὰ τεκμηριωμένη βιοματικὴ ἡθογραφία τῶν λαϊκῶν τάξεων, πού ὅσο καὶ νὰ μὴ βαθαίνει στὴν ψυχολογικὴ τῆς ἀτιολόγησις, ὅμως προσφέρει πιστοτικὰ καὶ γραφικὰ τὴς διαπιστώσεως τῆς πραγματικότητος. Κ' ὁ ἄλλος λόγος εἶναι ἐπειδὴ ἡ «Αὐλὴ τῶν θαυμάτων» ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι καλύτερη τοῦλάχιστον ἀπὸ μερικὰ νεώτερα ἔργα τοῦ ἴδιου συγγραφέα.

Η ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ τοῦ Θ. Παπαγεωργίου καὶ ἡ ἐρμηνευτικὴ διδασκαλία τῶν τύπων ἀπὸ τὸν ἴδιον καθὼς καὶ ἡ συνοχὴ προσώπων καὶ καταστάσεων, στάθηκαν ἱκανοποιητικὰ καὶ, τὸ πῶς πολὺ, ἔδειξαν μιὰ θέληση γιὰ μιὰ εὐσυνείδητη ἐργασία. Βέβαια λάθη ὑπάρχουν, ἀλλ' αὐτὰ εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ νὰ δώσουν τὴν εὐκαιρία γιὰ ἕνα διόρθωμα κ' ἕνα προχώρημα. Ἡ σκηνικὴ ἐργασία τῆς Σ. Ζαραμπούκα καὶ ἡ μουσικὴ τοῦ Μ. Βαρδακάρη, ἐνίσχυσαν τὴν προσπάθειά τοῦ σκηνοθέτη. Ὑπάρχει, ὅμως, ἀνοικτὸς ἕνας χώρος γιὰ τὴν ἀνάπτυξή μίαν πρὸς γραφικὴ καὶ πρὸς ἐντυπωσιακὴ ἀτμόσφαιρα πραγμάτων καὶ

Τοῦ κ. "Αγγελου Δόξας

προσώπων, ἐφ' ὅσον στὴν ἐρμηνεία ἐπικρατεῖ ἡ νατουραλιστικὴ ἀποψη (πού ζημιώνεται ἀπὸ μερικὰ ἀδιαιολόγητα τρεχάματα —ἀντὶ βήματα— πρὸς τὴν ἐξοδο τῆς σκηνῆς).

ΣΤΗΝ ἀπόδοσιν, ἡ ἐρμηνεία τῶν πρώτων ρόλων διέγραψε κατὰ τρόπον χαρακτηριστικὸν τύπους καὶ χαρακτηριστὲς ὅπως ὁ Ἰορδάνης μὲ τὸν Πάνο Βασιλειάδη, ὁ ὑποψήφιος μεταστάσης μὲ τὸν Τ. Καλφούλου, ὁ ἀποτυχημένος τῆς ζωῆς μὲ τὸν Θ. Παπαγεωργίου, ὁ βαρὺ αἰσθηματικὸς μὲ τὸν Ἀλ. Πετρίδη, ἡ κουτοπομπία γριά μὲ τὴν Τ. Τσαμπηρά κ' ἡ πολυθλασμένη μὲ τὴν Νικη Τσιγκάκου καὶ ἡ ἀπόκομη Μαρία μὲ τὴν Πένη Ποράβου καὶ σὲ μικρότερος ρόλους ὁ Γ. Χαδίνης (γιός), ὁ Γ. Κυρίτης (μηχανικός), ὁ Τ. Γεωργιάδης (μηχανικός), ὁ Τ. Ράπτης (καχυδρόμος) κ' ὁ Κ. Κατριδάνος (ἀστυφύλακας).

ΓΕΝΙΚΑ μιὰ καλὴ παράστασις, εὐσυνείδητη προσεγγισμὸς καὶ αἰσιόδοξη σὰν προεργαστικὴ στὴν μακρὰ πορεία μίαν καὶνούργιας προσπάθειας καὶ μάλιστα πειραματικῆς, ἀποφασισμένης νὰ ξεπεράσῃ θάλασσας καὶ νὰ φθάσῃ σὲ καινούργια λιμάνια.

Τὸ μόνον πού δὲν συμφωνοῦμε εἶναι τὸ εἰσαγωγικὸ σημείωμα τοῦ προγράμματος. Εἶναι πρωτακόστωτο ἕνα ἄτομο ἢ μιὰ ομάδα πού ἐπιχειρεῖ μὴ σείει πειραματισμὸν γιὰ τὴν λύση ἐνὸς προβλήματος ἢ τὴν βελτίωσιν ἐνὸς ζητήματος καλλιτεχνικοῦ ἢ ἐπιστημονικοῦ, νὰ κινή μιὰ ἀναγγελία τῆς ἐμφάνισής τῆς

καὶ νὰ καταναλώσῃ τὰ τρία τέταρτα τοῦ περιεχομένου τῆς σὲ τὴν κατηγορίᾳ τῆς ἀποτυχίας τῶν προκτόνων ἢ νὰ τοὺς ἀποκαλέσῃ «ἐμπόρους τῆς ψευτιάς καὶ τῆς ἀδείας» καὶ νὰ θυματοποιήσῃ τὴν προκαταβολικά μὲ τὸ «ἄλλοι καὶ ὅλα εἶναι ἐναντίον τοὺς καὶ τίποτε ἀπ' ὅ,τι δειξοῦν δὲν πρόκειται ν' ἀναγνωρισθῇ». Κ' ἀκόμα τὸ παράπονον μᾶς φορτώνουν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ δειγνοῦμε καλὴ δουλειὰ ἐπὶ δέκα χρόνια κλπ. κλπ. Γιατὶ ὅλοι αὐτοὶ οἱ «φτωχοπροδρομισμοὶ» κ' οἱ ἀπαίσιοδοξίες; Καὶ τὸ νὰ ἐμφανίζονται ὡς «ἡττητοὶ» τῶν ἐμπόρων τῆς ψευτιάς καὶ τῆς ἀδείας, ἀποτελεῖ ἀραγε μέρος τῶν καθήκοντων τοὺς; Δὲν θάταν καλύτερο νὰ τὸ ἀποδείξουν αὐτὸ μὲ ἔργα καὶ ὄχι μὲ φιλιππικούς «προκαταβολικούς»; Κ' ἔπειτα, ποῖος τοὺς «φορτώνει» καὶ διαμαρτυροῦται ὅτι τοὺς φορτώνουν νὰ δουλεύουν ἐπὶ δέκα χρόνια γιὰ νὰ φανῇ ἡ καλὴ δουλειὰ τοὺς; Ἀν θέλουν ἄς μὴ δουλεύουν καὶ καθόλου. Δικαίωμα τοὺς. Ἀν πάλι ἰσχυρίζονται ὅτι ἔχουν ἀνόημα πειραματισμοῦ δὲν ξέρουν ὅτι ὁ πειραματισμὸς μπορεῖ νὰ βαστηῇ καὶ περισσότερο ἀπὸ δέκα χρόνια καὶ πάλι νὰ καταλήξῃ σὲ ἀποτυχία; Ἡ θέλουν νὰ μᾶς πείσουν ὅτι ἐβγήκαν «πάνοπλοι» καὶ «τέλειοι» μὲ τὸ πρῶτο, ὅπως ἡ Ἀθῆνα ἀπὸ τὴν κεφαλὴ τοῦ Δία; Ἀλλὰ κ' ἔτσι ἀκόμα ἂν εἶναι, θὰ ἔπρεπε νὰ φιλοδοξοῦν νὰ τοὺς τὸ πῶν οἱ ἄλλοι καὶ ν' ἀποτύχουν αὐτοκριντικῶς οἱ ἴδιοι τῆς ἐτεροκαταδίκης, δειγνοτάς τὴν ἐπιβαλλομένη ἀλλά καὶ καθιερωμένη σεμνότητα, τοῦλάχιστον τῆς ἀδιαφορίας πρὸς τοὺς πάντας καὶ πὰ πάντα.

Εἶναι τόσο ἀντίθετο τὸ ἥθος καὶ ἡ ποσότητα τῆς ἐργασίας πού μᾶς ἔδειξαν μὲ τὴν πρωτοεμφάνισή τοὺς οἱ ἴδιοι τοῦ νέου θιάσου, ἐν ὅσῃς μὲ τὸ κείμενον τοῦ εἰσαγωγικοῦ τοὺς σημειώματος, ὥστε τὸ μόνον πού μένει εἶναι νὰ ὑποθεθῇ ὅτι δὲν γράφηκε ἀπὸ τοὺς ὑπευθύνους καὶ ὅτι δημοσιεύθηκε ἐκ παραδρομῆς!

ΑΓΓΕΛΟΣ ΔΟΞΑΣ

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΤΕΧΝΗ

ΠΕΜΠΤΗ 4 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ
Ἀνατολὴ Ἡλίου 7.25' — Δύσις 5.05'
Σελήνη 25 ἡμερῶν
Βαρβάρας μεγάλ., Ἰωάννου Δαμασκ.

Νέοι ἀκαδημαϊκοὶ ἐκλέγονται σήμερα

Δύο νέα μέλη ἐκλέγονται ἀπὸψε στὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, προκειμένου νὰ πληρωθοῦν οἱ ἔδρες Ἀρχαιολογίας καὶ Φυσικομαθητικῶν ἐπιστημῶν. Πρὸ τῆς ἐκλογῆς θὰ γίνῃ δημοσία συνεδρίασις με παρουσίας διδύλων καὶ ἐπιστημονικῆς ἀνακοινώσεως.

Συνεστίασις

Σήμερον τὴν 9ην μ.μ. ἡ Ἑνωσις τῶν ἐν Ἀθῆναις Κορινθίων, θὰ πραγματοποιήσῃ συνεστίασιν τῶν μελῶν τῆς εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Βασιλεῶν Μελαβρῶν» πρὸς τιμὴν τῶν Κορινθίων συγγραφέων τῶν ἀσχολουμένων μὲ τὸ θέατρον κ. κ. Βασιλείου Στυροπούλου καὶ Γεωργίου Τζαβέλλα ὡς καὶ τῶν Κορινθίων ἡθοποιῶν κ.κ. Παντελεὶ Ζερβῷ καὶ Παρασκευᾷ Οἰκονομῷ, μὲ διηγήσεις διὰ τὸ ἔργον τῶν τιμηθέντων τοὺς κ.κ. Δημήτριον Γιαννοῦκακην συγγραφέα καὶ Γιάννην Σιδερῆν ἱστορικόν τοῦ θεάτρου.

Ο ΚΟΥΤΖΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΕΙ ΤΗΝ ΚΟΑ

Ἕνας νέος μαέστρος διηύθυνε τὴν Κ.Ο.Α. τὴν περασμένη Δευτέρα: Ὁ Διονύσιος Κούτζης ἔχουσε καὶ ἄλλοτε παρακολουθεῖ τὸν ἀρχιμουσικὸν νὰ διευθύνῃ (μολοντὶ εἶναι ἡ πρώτη φορὰ πού τὸν βλέπομε νὰ ἀνεβαίνει τὸ πόντιον τῆς Κρατικῆς) καὶ ἔχουσε ἐπιστημονικὰ τὰ ἴδια χαρακτηριστικὰ πού διακρίνανε καὶ σὴν προχθεσινῇ του ἐμφάνισιν: καθαρότητα στὴν ἑκφράση, σαφὴν τὴν ἀπαγγελία, ἰσορροπία στὴν δομῇ.

Ἀν ἀπὸ τὴν ἐρμηνεία τοῦ λαίτπου τὰ συναρπαστικὰ ρητορικά σχήματα, παρουσιαζοῖ σὲ ἀντιστάθμισμα τὴν διαυγὴ ἀρθρῶσιν καὶ τὴν εὐσυνειδησίαν καὶ ἐπιμέλειαν στὴν προτομομασία, πού ἐπιτρέπουν τὴν ἀπροσδόκητη παράθεσιν τῶν φράσεων, χωρὶς κενὰ καὶ στιγμὲς ἀμηχανίας. Πράγμα πού ἔγινε ἐμφανέστερον στὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Συμφωνικοῦ Ποίηματος τοῦ Α. Ξένου «Κύπρος», ἔργου με ἰδιαιτέρως ἀξιώσεως ἐρμηνευτικῆς συνοχῆς. Καὶ μπορεῖ ἡ ὥρα αὕτη συνθεσὶς τοῦ Ἑλληνικοῦ μουσικοῦ, μὲ ἀκαλόγητῃ μίᾳ λογιῇ κατανοητῇ πλοκῇ, νὰ ἐκχρησασθῇ ἀπὸ ἀνθρώπο με τλατείεις ἐνορρηπτικὰς γνώσεις καὶ πείρα,

εἶναι ὅμως δέδωτο, πὺς κάθε «καλὴ ρωσις» στὴν ἀπόδοσιν, θὰ ἔπρεπε διὰ σπασί τῆς ὅλης ἰδέας, δίνοντας κατὰ κάποιο τρόπο τὴν ἐντύπωσιν μιᾶς ἀποσπασματικῆς ἀλληλουχίας. Ὁ Κούτζης ἀπέφυγε αὐτὸν τὸν κίνδυνον καὶ προσέθετε ὅλην τὴν ἰστορίαν σὲ ἔργο ἀξιοποιώντας καὶ προδύλοντας κάθε οὐσιώδη τοῦ λεπτομέρεια.

Τὰ μέλη τῆς ὀρχήστρας, ἐξ ὅλου, ἔδειξαν πολλὴν κατανόησιν στὸν μαέστρον ἑπιστράτευσαν ὅλην τὴν προσοχήν τοὺς καὶ μὲ τὴν ἐλληνικὴν τοὺς «σφελτάδας» στάθηκαν βετικοὶ συνεργάτες τοῦ ὁδηγοῦ τοὺς καὶ μάλιστα στὴν ἀπροσδόκητῃ κάλῃμιν τοῦ κενοῦ πού ἐδημιούργησε ἡ ἀποχή τοῦ σολίστ θὰ πρέπει ἀκόμα νὰ ἐπισημανθῇ ἡ συγκινητικὴ «συνοχή» τῶν διολυτοῦσων στὸ «Πρελούδιο καὶ θάνατος» τῆς Ἰζόλδης τοῦ Βάγκνερ, ὅπου ἡ ἐρετική μεταφορά τοὺς στὸ προσήγιο ἀποδείχθη εὐτυχὴς γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ.

Α. ΡΟΥΣΣΙΑΝΟΥ-ΠΙΠΕΡΑΚΗ

Λοϊκὲς ἀπογευματινὲς ἀπὸ τὴν Ἀντ. Βαλάκου

Ὁ θίασος Ἀντιγόνος Βαλάκου καθιερώνει κάθε μέρα ἀπογευματινὲς παραστάσεις στὸ θέατρο «Ὀρφῶς» τῆς ὁδοῦ Βουκουρεστίου, ὅπου παρουσιάζει τὸ αἰσθηματικὸ ἔργο «Ἄντινα» τοῦ Ἀρμπουζῶφ, τὸ ὁποῖο σημειώνει μεγάλην ἐπιτυχία. Οἱ ἀπογευματινὲς Τρίτης, Τετάρτης, Πέμπτης καὶ Παρασκευῆς δίδονται μὲ λαϊκὲς τιμὲς.

Ἡ κ. Α. Λιώτση-Ρόκα αὖριον εἰς τὴν «Ἀίντα»

Ἡ ἑξοχος καλλιτέχνης τοῦ μελοδράματος κ. Αἰτσα Λιώτση — Ρόκα, ἐμφανίζεται: αὖριον Παρασκευὴν ἐκτάκτως ἀπὸ τῆς Ἑθνικῆς Λυρικῆς Σκηνῆς εἰς τὸν ρόλον τῆς Ἀμνέριδος τῆς Ὁπερας τοῦ Βέρντι, «Ἀίντα». Ἡ κ. Λιώτση, γνωστὴ ἀπὸ τὴν λαμπρὰν καλλιτεχνικὴν σταδιοδρομίαν τῆς εἰς τὴν Εὐρώπην, ἐνεφανίσθη κατ' ἐπαλήθεϊαν κατὰ τὸ πρόσφατον παρελθόν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰς διαφόρους παραστάσεις τοῦ μελοδραματικοῦ θεάτρου μας καὶ τοῦ θεατρικοῦ Ἀθηνῶν.

ΜΑΞΙΜ-ΑΘΗΝΑ
Συνεχίζεται
τὸ
ἀριστοτέλεσμα τοῦ
ΖΑΝ ΣΙΡΑΝΤΟΥ

ΑΡΧΟΝΤΙΣΣΑ

ΡΑΓΚΑΒΑ 13 — ΦΑΝΑΡΙ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ — ΤΗΛ. 230.686

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥΛΙΑΣ — ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΝΑΡΞΙΣ